

været heldige, eller i Institutionen, veed jeg ikke, men saa Meget er vist, at de Børn, der have gjennemgaaet Forskolen, ere komne langt lettere gjennem Almue-skolen end de andre. Svad Spørgsmaalet om 2 eller 3 Aar angaar, tror jeg, at det vil være heldigt, dersom man følger Udvalget og indskrænker det til 2 Aar. Vi have i min Hjemstavn valgt det saaledes; den Naade kjender jeg, og derfor kan jeg anbefale den. Naar det ærede Udvalg har foreslaaet, at det skal være 3 Aar, inden disse Forskoler skulle føres igjennem, og dette af den ærede Ordfører er begrundet med, at man tror, at det vil forarsage Besøvnings, tror jeg ikke, at det vil blive Tilfældet. Jeg tror endogsaa, at Forskolen vil være besparende, og navnlig tror jeg, at den vil være dette for Kommunerne, dersom det skal gjennemføres, at der kun maa være indtil 40 Elever i en Klasse. Det er i den Henseende, at jeg vil tillade mig at henlede det ærede Udvalgs Opmærksomhed paa, om det ikke vil være rigtigt, at der, ligesom man har bestemt, at det skal være 3 Aar, inden Forskolen skal gjennemføres, sættes en Tid, inden hvilken Antallet af Børn i Klasserne skal gaa ned. Det er ganske vist, at, er det, som det er blevet oplyst fra anden Side, Tilfældet, at der er Skoler, hvori der er indtil 100 Børn i en Klasse (Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Det er der ikke!) vil det være et svært Spring nu at gaa ned til 40. Den ærede Minister siger, at der er ikke saa mange. Ja, jeg kjender det ikke — i Kjøbstæderne er det naturligvis ikke Tilfældet — men selv om der kun er 50—60, vil det blive en stor Forandring i Kommunerens Skolevæsen, naar det paa een Gang indskrænkes til 40. Jeg tror derfor, at det vilde være hensigtsmæssigt, om det ærede Udvalg vilde overveie, om der ikke bør sættes en Tidsgrense, inden hvilken man skulde komme til 40 i en Klasse. Svad Spørgsmaalet om Kommunerens Forpligtelse med Hensyn til Betalingskoler angaar, kan jeg ikke erkjende, at der er nogen som helst Forpligtelse for Kjøbstadkommunerne til at holde Betalingskoler; men efter den Erklæring, som den ærede Forslagsstiller har givet, at han navnlig kun vilde borttage Forpligtelsen, men paa ingen Naade Berettigelsen, og efter at han har erkjendt at Betalingskoler i Virkeligheden have stiftet meget Godt, skal jeg for mit Vedkommende gjerne stemme for hans Ændringsforslag.

Raben: Det er med Hensyn til den af Flertallet under Nr. 4 opstillede Paragraf g, jeg vil tillade mig at gjøre nogle enkelte Bemærkninger, og jeg vil da navnlig tillade mig at rette det Spørgsmaal til Flertallets ærede Ordfører, hvad egentlig Landsbyskolelærerne skulle bestille i Sommermaanederne de 4 halve Dage om Ugen. Der staar her, at den yngste Klasse skal gaa i Skole 3 Timer daglig, medens den ældste Klasse

om Sommeren kun skal gaa i Skole 2 Dage om Ugen i 3 Timer daglig. Det forekommer mig nu, at, naar vi lønne Lærerne, og naar vi ikke have Noget imod at forhøje deres Løn — det har jeg for min Person ikke; jeg vil være med til at give dem anstændige Lønninger, jeg vil være med til at bevilge Alderstillæg og give dem ordentlige Pensionsforhold — kunne vi ogsaa fordre, at deres Tid anvendes i Kommunens Tjeneste, og det gjør den langt fra paa den Naade. Der er ganske vist en hel Del Beboere omkring paa Landet, i alt Fald der, hvor jeg er kjendt, der sætte meget stor Pris paa, at deres Børn, selv om de ere i ældste Klasse, kunne komme til at gaa i Skole hver Dag ogsaa om Sommeren. Der gives mange velhavende Gaadmand og Gaandværtere, om hvilke det er min Overbevisning, at de vilde være meget lidt tilfredse med den Bestemmelse. Jeg kan saaledes for saa vidt slutte mig til den ærede 2den Landssthingsmand for 1 Ode Kreds (Sesjen), naar han i sit Ændringsforslag ønsker, at der skal gives 5 halve Dage offentlig Undervisning for første Klasse; men jeg har nu ogsaa tænkt mig, om der ikke kunde mægles mellem hans Forslag og Flertallets Forslag, thi ligesaa gjerne som jeg ønsker, at der gives 5 halve Dage Undervisning i øverste Klasse, lige saa godt kan jeg indse og forstaa, at det under mange Forhold paa Landet vil være meget vanskeligt at tvinge alle Børnene ind i Skolen, naar Forældrene have Brug for deres Arbeide. Jeg tror derfor, at man meget godt kunde holde Skolerne aabne 5 Dage om Ugen og desuagtet indsette en saadan Bestemmelse som den, her staar, at de, som paa Grund af deres Kundskaber ere egnede til at faae en saadan Begunstigelse, kunne nøies med at gaa i Skole 2 halve Dage om Ugen om Sommeren, for saa vidt de ere i øverste Klasse. Det er det, jeg tillader mig at henstille til Overveielse for det ærede Udvalg.

C. Møller: Det er kun med Hensyn til et ganske enkelt Punkt i den foreliggende Del af Lovforslaget, at jeg skal tillade mig et Par Ytringer, hvilke jeg har saa meget mere Grund til, som jeg ikke kan se Andet, end at der absolut maa være en Misforstaaelse tilstede. Det angaar Forslaget Nr. 5 til § 5. En af de Ting, der har glædet mig mest ved at se dette Lovforslag, er, at man stræber hen til at indskrænke det Antal Børn, som undervises paa een Gang af den samme Lærer. Derfor kan jeg sige, at det gjorde mig ligesom ondt at se, at Udvalget har stillet Forslag om at komme bort fra, hvad Lovforslaget i saa Henseende indeholder, og at det er tiltraadt fra saa mange Sider. Det er aabenbart, at der er ingen Ting, der skader Almue-skolevæsenet paa Landet mere, end at Lærerkæfterne ere uutilstrækkelige, at der er alt for mange Børn for en Lærer at undervise, og derfor er